

lyos veszteségeket szenvedtek. Három-négyezer embere van a nemei erdőben és az angolok követeit — mint baszélik — le fogja mészároltatni. Az angol hadoszlopok ezen hírek folytán ismét előre nyomulnak észak felé! Oham zuluvezérrrel és a swazik néptörzsével három felől akarják Cetewayot megtámadni. Egy hatalmas zulu-főnök is akadt, ki erős pozíciókra támaszkodva, készül az ellentámaszra.

Ismét a „Cseréy-muzeum ügy.”

Azt hittük, már belenyugodtak a muzeum „jóakarói” ezen kérdésnek status-quojába; úgy látszik azonban, hogy a hecc nem szűnik. A „Maros Vidék” legközelebbi számában Sándor Kálmán, a „Cseréy muzeum” alapítója ismét vezércikkben írja a következő bölcsességeket:

„A szenvedélyesség terén elől megy Háromszék megye alispánja, a ki egy közelebről tartott megyei közgyűlésen mentegetni igyekezett magát, hogy 1877. óta a muzeumot azért nem vették át, mert midőn 1879. február hóban a leköltöztetés felől intézkedni akart, az asztalos munkák még nem készültek el, valamint az átadási lajstrom harmadik példányának (!) elkészülését is mai napig is várja.

És habár a muzeumőr május 17-ike óta a muzeumot folytonosan költözteti és folytonosan annak rendezésén egyedül (minden, még egy szolgáltsága nélkül is) fáradozik, olyan ürügyek alatt, hogy a muzeum berendezve még nincs átadva, és hogy az átadási lajstrom 3-ik példányá még nincs elkészítve, a muzeumőr fizetését megtagadta az alispán indítványára a megye is és mindaddig, míg készen átadva nincs, özv. Cseréy Jánosné, a lelkes alapítónő kényszerítik továbbra is a költségek hordozására, a ki csak azóta is, a mióta a költöztetés megkezdődött, 150 frtot költött asztalos, üveges, lakatos, festő, kőműves és ács munkálatokra s azon kívül kénytelen — a megyei hatóság szives figyelme folytán — a muzeum ör fizetését is még mindig sajátjából hordozni.

Ez így nem jól megy, ez nincs a maga rendjén. A megye követeli a muzeumóról a 72 éves lajstrom harmadik példányát s még a két elsőért s az eddigi fáradozásért se fizet semmit, miféle méltányosság ez?

Nem személyes rokon-, vagy ellenszenv iratja velünk e sorokat. Sem a megye alispánját, sem a muzeumór urat személyesen ismerni nincs szerencsénk, sőt egyetlen egyszer látni sem volt alkalmunk; de a lelkes alapítónő szavaiból tudjuk, hogy a buzgó muzeumőr lelkiismeretes fáradozásaiért nem megróvást, hanem elismerést érdemelne. (!)

Ez így tovább nem mehet; vagy intézkedjék a megye saját hatáskörében rögtön és a további halogatásokat mellőzve, vagy a muzeum tulajdonosa úgy is a székelység lévén és Háromszék megye Sepsiszentgyörgy székhelyi elcsupán bizományosa, vegye kezébe a muzeum ügyét, a kit leginkább megillet, a „székelymívelődési és közgazdasági egyület” utján. A szept. 2-án Csíkszeredában tartandó székelygyűlésen a muzeum ügyét rendezni kell. Ha nem tud, vagy nem akar a megye még évi 500 frtot sem fizetni a muzeumórnek, alakítson a székely egyület székely nemzeti muzeum-egyletet pl. 5 frt. évi díj mellett s mi a székely nemzet köz munkásai (?) szivesen és hazafias készséggel állunk a kibontott zászló alá.”

Nem tudjuk megérteni, miért fekszik olyan nagyon S. K. és társainak szíven ez a „nemzeti közkinca.” Fellármázták vele a budapesti lapokat, az erdélyi közlönyöket s voltaképen maguk a leglelkesebb lármások sem tudnák megmondani, mi hát ennek a célja voltaképen. Mert, hogy ez „nemzeti kinca,” s hogy annak „vezetését ellenőrizni kell,” abba mi is belenyugsunk teljes hazafiai készséggel. De hogy vezércikkeket írjanak róf számrá avataltan kezek, hogy tévútra vezessék a közönséget gyanus informatiók után hozzá nem értő ujdondások s kompromittálni igyekezzenek egy, mindenestire művelt megye tisztikarát csupán pájtáskodásból, azt már nem szabad megengednünk.

Sándor Kálmán, igen nagy valószínűséggel megbízás folytán, hevesen neki ront az alispánnak, irmeríti az alapítónő költségeit a muzeum beállítására körül s nem gondolja meg, hogy míg az utóbbi ellen illetéktelen beavatkozása által a tartozó illetet sérti meg, addig a megye ellen szórt alaptalan vádaival gyanúsá teszi önmagát.

Mi nem akarjuk S. K. ur bölcsességét kétségbe vonni, teljesen megnyugsunk a muzeumór érdemeiben, de azt kereken tagadjuk, hogy a muzeumór (!) eljárása a megyével szemben korrektt lett volna. Ez volt pedig a heccnek kiindulási pontja s a megsértett ambíció ezért követelt annyi félkegyelmű cikket a „Közvélemény,” „Pesti Napló,” „Maros Vidék” stb. hasábjain.

Hogy, a közgyűlés megtagadta a muzeumór fizetését az alispán indítványára, azt bizony n-

gyon okosan tette. Mindaddig, míg a megyének hivatalosan át nem adatott a muzeum, addig honnan utalványozza fizetését. Ezen átadást nem kellene késleltetni sem a muzeumórnek, sem a muzeumőr kebelbarátjainak az efféle cikkekkel által.

Végül is azt látjuk, hogy S. K. urnak nincs rendén a szénája. Először a „székely nemzeti gyűlés (sic) foruma elé kívánja terelni a dolgot s miután ez nem létezett, hát most, a székely mívelődési és közg. egyület kezébe akarja letenni. Egyik olyan hőbortos kívánság, mint a másik. Ha ismerné az alapítvány levelet, tudná akkor, hogy ezzel a nevezett egyesületnek éppen semmi köze nincs. Háromszék megye át fogja venni a muzeumot minden beavatkozás nélkül s intézkedni fog annak sorsa felől S. K. ur nélkül: is.

Az alispán és a megye megtette a maga kötelességét s megfogja ezután is tenni a nélkül, hogy S. K. ur épületes tanácsait meghallgatni szükségesnek tartaná.

A tüzesetek tárgyában

az alispáni hivatal következő rendeletét bocsátotta ki a szolgabírókhoz és városi tanácsokhoz:

Dacára a rögtönbírósi eljárás fennállításának a tüzesetek folyton ujulnak meg, roppant károkat hagyva maguk után.

Ezen szomorú körülmények között hivatalos kötelességemnek ismerem a legéberebb felügyeletre hívni fel a tekintetes szolgabíró urat (városi tanácsot és a tek. szolgabíró ur városi tanács) által nemcsak az alantbani községi előjáróságokat, de magát a lakosságot is, mert ezen csapástól csak a legáltalánosabban ítéztet polgári kötelesség teljesítése mentheti meg az egyesek vagyonát.

Es hogy e tekintetben maga a hatóság járjon elől a legjobb példával, ennek kötelessége mindazt megtenni, mi hatalmában áll, minélfogva midőn felkérem a tek. szolgabíró urat (városi tanácsot), hogy saját hatásköréből is mindazt rendelkezze el, mit a vagyonbiztonság megővására a törvények korlátain belül szükségesnek vél és azt ide jelentse be, különösen pedig időhaladék nélkül intézkedjék, hogy:

1. a rögtönbírósi eljárás minden egyházban újból is kihirdetessék,
2. hogy az éjjeli őrk kötelességeik teljesítésében, az előjáróságok által szigoruan ellenőriztessenek s mulasztások esetében megbüntettesenek,
3. minden községben a tűzrendőri szabályok legpontosabban végrehajtva legyenek, mely célból
4. minden községben a vízi puskák, kampók, vízirdó edények, hogy jó karban vannak-e, a tek. szolgabíró ur (városi tanács) által vizsgáltsanak meg és erről jelentést és hál végeig ide tegye meg.
5. törekedjék oda, hogy általában társadalmi uton az annyira veszélyesnek bizonyult papiros szivarozás korlátoztassék, mit különösen a gazdák tilthatnak el saját háztartásukhoz tartozó egyéneknél.

Sepsiszentgyörgyön 1876. aug. 10-én.

Alispán helyett
Horváth László,
főjegyző.

A császári találkozás.

Midőn a német császár a Merán villa elé érkezett, az osztrák magyar uralkodó egészen meg volt lepve az érkezés által és sietve ment le a lépcsőkön vendége elé, miután figyelmeztették annak jövetelére. A kocsihoz érve, e szavakkal illette a német császárt: Egészen megszerényen kezelt szorított, megölelte s háromszor megcsókolta egymást. Mikor a Merán-villához érték s a német császár a lépcsőre lépett, uralkodónk így szólott hozzá: „Azt csak mégsem fogod tenni!” „De fogom, s meg fogod engedni, hogy e botra támaszkodjam,” felelt a német császár, egyszersmind egy erős botra mutatott, melyet a lépcsőkön való fölmenésnél szokott használni. Vilmos császár mintegy fél óráig időzött a Merán villában E villa nagyon szerény egy emeletes épület. A látogatás ideje alatt a két uralkodó kísérete a villa előtt várakozott. Az elfogadó terem úgy szólván tömve volt virágokkal, az asztal közepén Hárldi baróné egy óriási virágcsokra állt. Ő felsége hálszobája egy keskeny helyiségből állt, fenyőfa ágygyal, kis mosdószék-renynyel s pár székekkel. A német császár látogatása után egy negyedórával királyunk visszaadta a látogatást a „fürdőkastély”-ban, mely idő alatt a német császár kísérete teljes díszben várakozott a lépcsőnél. A két uralkodó körülbelül negyedóráig beszélgetett együtt. Délután 3 óráig a német császárnál ebéd volt, melyen Szlávy, Schwarzenberg és Rohan is résztvettek. Felköszöntöt nem mondtak; általában az ebéd alatt az eső szakadni kezdett s ezért a Bocksteinra tervezett kirándulásnak el kellett maradni. A másfél óráig tartó ebéd után királyunk vissza ment a Merán villába. Este a német császárnál tea estély volt. Mely 9 óraig

tartott. Az estély alatt a sraubinger-téren nagy néptömeg gyűlt össze, s mikor királyunk a „fürdőkastély”-ból kijött, egretverő riadás fogadta. Ő felsége kíséretével együtt gyalog kérését tett, s látható örömmel szemlélte a nagyon sikerült kiállítását. A hegyormokon nagy famáglyákat s bengáli tüzeket gyújtattak meg. Másnap reggelre az idő kiderült. A király nyilatkozataiból, mint különösen fontosat följegyezzük azt, melyet Swarzenberg és Rohan hercegeknek mondott: „Önöknek” ugymond, „azt az örömdetes közlést tehetem hogy a legközelebbi birodalmi gyűlésben egész Csehország képviselve lesz.” A király már fél háromkor megreggelizett s 4 órakor kirándult Köschthalba; ezután pedig egyet sétált a Swarzenberg kertben. 7 órakor az új katólikus templomba ment misét halgatni, ezután a Meránvillában a gyógybizottságot s a városi hatóságot fogadta. Ő felsége az új templom kifejtésére 500, a gasteni szegények részére 200, s a szegények fürdőházára 300 forintot adott át a polgármesternek, egy bérának pedig, kivél utközben tallókozott, 50 frtot küldött. 10 órakor a király busculatogatást tett a németcsászárnál, melyet ez negyedóra mulva visszontott. Bucuszáskor a német császár könnyes szemekkel azt mondá: „Ki tudja, fozjak-e egymast vizot látni?” Az osztrák-magyar uralkodó vigasztalta őt, utalván erős szervezetre. Tegnap a német császár, mint mondják, szerencsét kívánt Ferenc Józsefnek a csapatai által Boszniában kivitt sikeréért. — A bucuszás alatt a közönség ismét a Merán-villa körül csoportosult, a teraszon a már említett méltóságok s nők által virágcsokorral. Miután a király a német császárt a készen álló kocsihoz kísérte, Swarzenberg, Rohan hercegekkel Szlávyval, Wodianerrel s többekkel beszélgetett. Mondel báró főhadiszédel intésére egy négylovas postakocsi hajtattott elő, a király a jelenlévők közül többnek kezét nyújtott, a nők virágcsokrait elfogadta, a kocsiba ül, köszönt s az osztrák néphymnus hangjai, holt és éljenriadások közt eltávozott.

Az oroszok kitakarodása Ruméliából.

Burgasból írják a „Pol. Cor.”-nek, hogy mult hó 27-én hagyta el az utolsó orosz ezred a kelet-ruméliai földet. Stolypin is ugyanaz nap szállt hajóra. Burgas házaí már azelőtt való nap fel voltak lobbogva és töm-rdek bolgár özönölt a kikötővárosba. Stolypin elurazása előtt a következő beszédet mondotta:

„Soha senki se kételkedett abban, hogy a bolgárok az Oroszország és uralkodója iránti szeretet és hódolat érzelmeitől vannak áthatva. Ez érzelmeiket a bolgárok az anyatejjel szívták magukba s ezért második természetükkel kellett válniok. De a mi örömmel tölt el minket, az ama bizonyíték, hogy a bolgárok méltók a nép által a cár parancsára kivított szabadságra. Jóllehet a Kelet-Ruméliában teremtett dolgok közül sok a ti hibátok nélkül, kezdett ingadozni, mégis nyugodtan maradtok és hidegvérrel várjátok a jövőendő dolgokat, minthogy abban a jogos reményben éltek, hogy önmagatokban találhatjátok az ellenállási erőt minden szélsőség ellen. Ebben a körülményben pillantom én meg a nemzet politikai bölcsőségének és polgári erényeinek teljes fejlettségét.

Tanácslom nektek, hogy továbbra is ugyan-ezt az irányt kövessétek s kérék, maradjatok meg minden körülmény közt a törvényesség terén, hogy Európának ne adjatok rá okot, hogy nektek szemrehányásokat tegyen, és hogy a közös ügy ne veszélyeztessék. Ebben a reményben minden szláv egységére iszom, kik lépjenek föl mindig közösen a közös ellenség ellen, bár honnan jöjjen is az.”

A „Szejev” kiáltásoknak e beszéd után nem akart vége szakadni. Midőn némi csend állott be a philippopolli plébános Georgije és a nagy bolgár párt egyik feje fellállt, Stolypin tábornokhoz közeledett következő Kelet-Rumélia 10 kerületének képviselője által aláírt, a cárhoz intézett felirato: olvasta föl:

„Mindenekelőtt inditattva érezzük magunkat legteljesebb hódolatunk és határtalan hálaunk kifejezését alázattal juttatni császári felséged elé.

A bolgárok becsülik és méltányolják az ön népe által értük hozott áldozatok nagyságát és isten és a világ színe előtt újra kijelenték, hogy ez érzelmeiket nemzedékről nemzedékre akarják át-származtatni. — A bolgárok háliják és hűségét szíveikből sem az idő, sem a körülmények nem fogják soha kitörölthetni. Oroszország iránti hódolatunkat, mint szíveséget szívünkben minden száradon át megfogjuk őrizni.

Az orosz nemzet által hozott áldozatok oly nagyok és önzetlenek, a keleti keresztényekért kitöntött vér oly szent, hogy tulajdonképp egy nyelvre tudja a kellő köszönetet szavakban kifejezni. Kérjük elhinni hogy a bolgárok a maguk részéről kétség-felcsége egy szavára minden lehető áldozatot meghozni és örömmel adni oda életüket közös érdekéért.

Könyvismertetés.

Elemi számtan.

A n.m. vallás és közokt. m. kir. miniszter ur 1879 ik évi 17630. sz. a. kelt rendeletével kiadott